

Πούτιν: Τι σημαίνει το ένταλμα σύλληψης του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου

Την περασμένη Παρασκευή, το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο (ΔΠΔ) εξέδωσε ένταλμα σύλληψης κατά του Ρώσου προέδρου Βλαντιμίρ Πούτιν, κατηγορώντας τον ότι είναι υπεύθυνος για εγκλήματα πολέμου που έχουν διαπραχθεί στην Ουκρανία.

Η είδηση αυτή, η οποία χαιρετίστηκε από το Κίεβο και το Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και χαρακτηρίστηκε «νομικά άκυρη» από τη Μόσχα, έχει ανοίξει ένα νέο κεφάλαιο στην υπόθεση του πολέμου στην Ουκρανία. Τι σημαίνει, όμως, επί της ουσίας το ένταλμα σύλληψης σε βάρος του Βλαντιμίρ Πούτιν;

Σύμφωνα με ανάλυση του Reuters, μπορεί ο Ρώσος πρόεδρος να μην κινδυνεύει άμεσα να «μετακομίσει» σε ένα κελί στη Χάγη, όμως το ένταλμα σε βάρος του ενδέχεται να επηρεάσει τη δυνατότητα του να ταξιδεύει ελεύθερα στο εξωτερικό της Ρωσίας και να συναντά ηγέτες άλλων χωρών, οι οποίοι την ίδια στιγμή μπορεί να μην είναι διατεθειμένοι να έχουν συνομιλίες με τον «καταζητούμενο» Πούτιν.

Ο πρόεδρος της Ρωσίας είναι μόλις ο τρίτος αρχηγός κράτους, ο οποίος διαχρονικά έχει βρεθεί αντιμέτωπος με κατηγορίες του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, ενώ βρίσκεται ακόμα στην εξουσία. Ποιος, όμως, μπορεί να είναι οι συνέπειες αυτού του εντάλματος για τον ίδιο;

Αρχικά αξίζει να επισημανθούν οι κατηγορίες που βαραίνουν τον Βλαντιμίρ Πούτιν. Συγκεκριμένα, το ΔΠΔ τον κατηγορεί για την μετακίνηση ανήλικων παιδιών από την Ουκρανία στη Ρωσία.

Η απάντηση του Κρεμλίνου στην παραπάνω κατηγορία ήταν πλήρως απορριπτική, με τον Ρώσο υπουργό Εξωτερικών να σημειώνει ότι οι αποφάσεις του ΔΠΔ «δεν έχουν καμία σημασία για τη Ρωσία, ούτε καν από νομική άποψη».

Πάντως, τα 123 κράτη μέλη που συμμετέχουν στο Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο έχουν τυπικά την υποχρέωση να συλλάβουν τον Πούτιν αν εκείνος βρεθεί στην επικράτεια τους. Σημειώνεται ότι τόσο η Ρωσία και η Κίνα, όσο και οι ΗΠΑ, αλλά και η Ινδία – η οποία θα φιλοξενήσει την G20 μέσα στο έτος – δεν αποτελούν κράτη-μέλη του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου.

Το διεθνές δικαστήριο εγκλημάτων πολέμου θεσπίστηκε από το «Καταστατικό της Ρώμης», μια συνθήκη που επικυρώθηκε από όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και από χώρες όπως η Αυστραλία, η Βρετανία, ο Καναδάς, η Ιαπωνία, το Μεξικό, η Ελβετία, 33 αφρικανικές χώρες και 19 κράτη που βρίσκονται στον Νότιο Ειρηνικό.

Η Ρωσία είχε κι εκείνη υπογράψει το Καταστατικό της Ρώμης το 2000, αλλά απέσυρε την υποστήριξή της το 2016, όταν το ΔΠΔ χαρακτήρισε την προσάρτηση της χερσονήσου της Κριμαίας από τη Μόσχα ως «ένοπλη σύρραξη».

«Ο Πούτιν δεν είναι χαζός. Δεν πρόκειται να πραγματοποιήσει ταξίδι σε μια χώρα στην οποία μπορεί να συλληφθεί», εξηγεί η επίκουρη καθηγήτρια Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο της Ουτρέχτης, Ίβα Βούκου-

Ο πρώην πρόεδρος της Σερβίας και της Γιουγκοσλαβίας, έγινε ο πρώτος πρώην αρχηγός κράτους που εμφανίστηκε ενώπιον διεθνούς δικαστηρίου μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο

σις. Με την ίδια να συμπληρώνει πως ο Ρώσος πρόεδρος «δεν πρόκειται να ταξιδέψει σε καμία άλλη χώρα εκτός αυτών που αποτελούν συμμάχους της Μόσχας».

Τι έχει συμβεί σε ανάλογες περιπτώσεις στο παρελθόν

Τι έχει συμβεί, όμως, σε ανάλογες περιπτώσεις «δίωξης» ηγετών από το ΔΠΔ στο παρελθόν; Ο πρώην πρόεδρος του Σουδάν Ομάρ αλ Μπασίρ και ο πρώην ηγέτης της Λιβύης, Μουαμάρ Καντάφι αποτελούν τις μοναδικές περιπτώσεις ηγετών που βρέθηκαν αντιμέτωποι με κατηγορίες του ΔΠΔ, ενώ βρίσκονταν ακόμη στην ηγεσία των χωρών τους. Για την περίπτωση του Καντάφι, η υπόθεση «έκλεισε» μαζί με την ανατροπή και τη δολοφονία του το 2011. Οσον αφορά την περίπτωση του Μπασίρ, ο οποίος το 2009 είχε κατηγορηθεί για γενοκτονία στο Νταρφούρ, παρέμεινε στην ηγεσία της χώρας του για άλλη μια δεκαετία μέχρι τελικά να ανατραπεί από πραξικόπημα. Στη συνέχεια, ναι μεν του ασκήθηκαν δίωξεις εντός του Σουδάν που αφορούσαν άλλα εγκλήματα, αλλά εν τέλει δεν παραδόθηκε στο ΔΠΔ.

Μάλιστα, κατά τη διάρκεια της θητείας του, ο Μπασίρ πραγματοποίησε ταξίδια σε αραβικές και αφρικανικές χώρες – ανάμεσα τους και χώρες-μέλη του ΔΠΔ, οι οποίες αρνήθηκαν να τον συλλάβουν. Το δικαστήριο είχε επιπλήξει αυτές τις χώρες ή προχώρησε στην παραπομπή τους στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ. Το ΔΠΔ έχει οδηγήσει σε δίκη έναν πρώην αρχηγό κράτους, αφού εκείνος αποχώρησε από την εξουσία. Ο λόγος για τον πρώην πρόεδρο της Ακτής Ελεφαντοστού, Λοράν Γκμπάγκμπο, ο οποίος απαλλάχθηκε από όλες τις κατηγορίες το 2019, μετά την ολοκλήρωση μιας τριετούς δίκης.

Ενώ στην περίπτωση της Κένυας, τόσο στον πρόεδρο Γουίλιαμ Ρούτο, όσο και στον προκάτοχο του, Ουχούρου Κενυάτα, είχαν απαγγελθεί κατηγορίες από το ΔΠΔ, πριν ακόμα εκλεγούν. Τελικά, οι κατηγορίες σε βάρος τους αποσύρθηκαν, με τον Κενυάτα να αποτελεί τον μόνο ηγέτη ο οποίος έχει εμφανιστεί ενώπιον του ΔΠΔ, ενώ ακόμα βρισκόταν στην εξουσία.

Η περίπτωση του Μιλόσεβιτς και του Τσαρλς Τέιλορ

Αξίζει, βέβαια, να σημειωθεί πως αρκετοί πρώην ηγέτες έχουν δικαστεί από άλλα διεθνή δικαστήρια.

Μια από τις πιο αξιοσημείωτες περιπτώσεις είναι αυτή του Σλόμπονταν Μιλόσεβιτς. Μάλιστα, ο πρώην πρόεδρος της Σερβίας και της Γιουγκοσλαβίας, έγινε ο πρώτος πρώην αρχηγός κράτους που εμφανίστηκε ενώπιον διεθνούς δικαστηρίου μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Ο Μιλόσεβιτς βρέθηκε αντιμέτωπος με τις κατηγορίες για εγκλήματα κατά τη διάρκεια των πολεμικών συγκρούσεων στα Βαλκάνια τη δεκαετία του 1990, από το Ειδικό Δικαστήριο των Ηνωμένων Εθνών, ενώ άφησε την τελευταία του πνοή το 2006, πριν την έκδοση της οριστικής απόφασης, βρισκόμενος υπό κράτηση.

Μια άλλη περίπτωση αποτελεί αυτή του πρώην ηγέτη της Λιβερίας, Τσαρλς Τέιλορ, ο οποίος είχε κριθεί ένοχος για εγκλήματα πολέμου το 2012, από το Ειδικό Δικαστήριο των Ηνωμένων Εθνών για τη Σιέρα Λεόνε. Μάλιστα, ο Τέιλορ έγινε ο πρώτος αρχηγός κράτους που καταδικάστηκε για εγκλήματα πολέμου από κάποιο διεθνές δικαστήριο μετά τις δίκες της Νυρεμβέργης.

Τέλος, ο πρώην πρόεδρος του Κοσόβου, Χασίμ Θάτσι, ένας από τους αντιπάλους του Μιλόσεβιτς κατά τις συρράξεις στα Βαλκάνια, βρίσκεται ενώπιον κατηγοριών για εγκλήματα πολέμου από το Ειδικό Δικαστήριο που εδρεύει στη Χάγη. Μάλιστα η δίκη θα λάβει χώρα τον επόμενο μήνα.

Πούτιν: Οι ρωσοκινεζικές σχέσεις είναι στο κορυφαίο σημείο της ιστορίας τους

«Χαιρετίζουμε την επιθυμία της Κίνας να διαδραματίσει εποικοδομητικό ρόλο στην διευθέτηση της κρίσης» στην Ουκρανία, δήλωσε ο Ρώσος πρόεδρος. Ο πρόεδρος της Ρωσίας, Βλαντιμίρ Πούτιν, χαιρετίζει «την επιθυμία της Κίνας να διαδραματίσει εποικοδομητικό ρόλο στην διευθέτηση» του πολέμου στην Ουκρανία, την ώρα που το Πεκίνο επιδιώκει να πάρει θέση μεσολαβητή ανάμεσα στην Μόσχα και το Κίεβο.

«Χαιρετίζουμε την επιθυμία της Κίνας να διαδραματίσει εποικοδομητικό ρόλο στην διευθέτηση της κρίσης» στην Ουκρανία, δήλωσε ο Πούτιν σε άρθρο του που γράφτηκε για κινεζική εφημερίδα και έδωσε στην δημοσιότητα το Κρεμλίνο την παραμονή της επίσκεψης του προέδρου της Κίνας Σι Τζινπίνγκ στην Μόσχα.

«Οι ρωσοκινεζικές σχέσεις έχουν φθάσει στο κορυφαίο σημείο της ιστορίας τους και συνεχίζουν να ενισχύονται», δηλώνει στο άρθρο ο Πούτιν. Η ποιότητα των σχέσεων ανάμεσα στην Μόσχα και το Πεκίνο «είναι υψηλότερη της ποιότητας των πολιτικών και στρατιωτικών ενώσεων της εποχής του Ψυχρού Πολέμου».